

Jongeren en seksueel geweld Driedubbel kwetsbaar

6 februari, Antropia Driebergen

Jongeren zijn het vaakst slachtoffer, ze zwijgen het meest en de impact van seksueel geweld is juist het grootst, vergeleken met kinderen en volwassenen. Wat zijn de huidige uitdagingen voor jeugd van 12 tot 23 jaar rond hun seksuele ontwikkeling en de risico's op seksueel grensoverschrijdend gedrag en geweld? Wat betekent het om op te groeien met flirten via whatsapp in plaats van in het 'echt', met sexting en online grooming?

Krijg inzicht in het behandelen van slachtoffers en in waarom je ook daders als slachtoffer moet zien. Leer meer over de verschillen tussen jongens en meisjes bij het risico op, het signaleren van en de aanpak van seksueel geweld. En ontdek dat de culturele achtergrond bij seksueel geweld meer is dan eerwraak alleen. Voor iedereen werkzaam met jongeren.

Je leert deze dag:

- Wat de laatste inzichten zijn rond signaleren, bespreekbaar maken en aanpakken van seksueel geweld en grensoverschrijdend gedrag;
- Hoe je cultuursensitief reageert bij seksueel geweld en waar je op moet letten;
- Over maatwerk bij de behandeling van jeugdige plegers van seksueel geweld;
- Hoe de impulsbeheersing in de hersenen juist bij jeugd kwetsbaar is door alcoholgebruik en welke gevolgen dit heeft voor seksueel gedrag;
- Wat het effect is van verschillen tussen jongens en meisjes voor het voorkomen, behandelen en bespreken van seksueel geweld.

9.00 Registratie

9.30 **Interactieve start o.l.v. dagvoorzitter Merel van Dorp en Iva Bicanic**
Merel van Dorp, dagvoorzitter, inhoudelijk deskundige risicojeugd en jeugdhulp, adviseur, journalist en bladenmaker
Iva Bicanic, onderzoeker en klinisch psycholoog, hoofd van het Landelijk Psychotraumacentrum voor Kinderen en Jongeren in het WKZ en landelijk coördinator van het Centrum Seksueel Geweld

10.00 **What's app? De seksuele ontwikkeling van jongeren in een online wereld**
Wel seksueel getinte appjes durven sturen, maar niet meer durven flirten 'in het echt'. Hoe verloopt de seksuele ontwikkeling van pubers tegenwoordig en welke invloed hebben sociale media daarop? De huidige generatie heeft nooit een wereld gekend zonder internet en social media. De druk om online goed over te komen ligt hoog. Wat doen online media met hun zelfbeeld, hun sociale vaardigheden, en hun seksuele weerbaarheid? En wat zijn de huidige risico's waar jongeren tegen aanlopen als het gaat over seksueel geweld?
Marianne Cense, Senior onderzoeker Kenniscentrum Seksualiteit Rutgers

10.45 **Ochtendpauze**

11.15 **Hoe herken je seksueel misbruik?**
Een derde van de kinderen in Nederland heeft vóór het 18e levensjaar een vorm van seksueel geweld meegemaakt. Het herkennen en vaststellen hiervan is complex. Laat staan het bespreekbaar maken.

Wanneer er vermoeden is van seksueel misbruik dient dit systematisch en multidisciplinair (medisch en psychosociaal) worden onderzocht door professionals. Wat zijn de laatste inzichten en succesvolle methoden bij het signaleren en vaststellen van seksueel misbruik, zowel op het gebied van fysieke klachten als psychosociaal gedrag?

Thekla F. Vrolijk-Bosschaart , promoveert op een guideline over signalen en symptomen van seksueel misbruik bij kinderen

12.00

Plegers van seksueel geweld: een zeer heterogene groep

Jeugdige plegers van seksueel geweld vormen een zeer heterogene groep, wat betreft achtergrondfactoren, persoonlijkheidskenmerken, risicofactoren en kans op recidive. Sommige plegers zijn zelf slachtoffer geweest van seksueel misbruik, maar in het merendeel van de gevallen is dat niet zo. Sommige plegers zijn vooral antisociaal en bij anderen overheerst een afwijkende seksuele voorkeur. De grote verschillen binnen deze groep plagers maakt dat behandeling vooral maatwerk is.

Jan Hendriks forensisch en klinisch psycholoog, bijzonder hoogleraar Forensische Orthopedagogische Diagnostiek en Behandeling aan de UvA en bijzonder hoogleraar Forensische Psychiatrie en Psychologie aan de VU

12.45

Ruimte voor laatste vragen en interactieve terugblik op de ochtend

13.00

Lunchpauze

13.45

Cultuursensitieve benadering van seksueel misbruik

De prevalentie van seksueel geweld is anders bij allochtone jongeren. Ook in de aard van seksueel geweld en de dynamiek rond seksueel geweld verschillen naar religieuze of culturele invloed. Eergeweld is bekend, maar ook andere zaken spelen bij migrantengroepen een rol. Ook bij de behoefte aan steun en de vorm van hulp speelt afkomst en achtergrond een rol. Denk aan jonge vluchtelingen die vanuit oorlogsgebieden naar Nederland komen, maar ook jongeren met een biculturele en/of religieuze opvoeding. Het is dan ook noodzaak om inzicht te hebben in cultuur sensitieve hulpverlening en traumaverwerking. Wat houdt dit in? En hoe waarborg je dat hulpverlening bij seksueel geweld ook echt aansluit bij deze jongeren? Hoe ga je om met schaamte-cultuur en taboes binnen de familie? En speelt handelingsverlegenheid hierin een rol?

Pinar Okur, onderzoeker,

14.30

Invloed van alcohol bij seksueel geweld

Alcoholgebruik en comazuipen is een toenemend probleem en de uitwerking ervan op het brein van jongeren is anders dan die bij volwassenen. Alarmerend is dat 'out' raken tot grensoverschrijdend gedrag kan leiden. Nico van der Lely kent uit zijn praktijk pubers die wakker worden met hun broek op de enkels of dronken worden gevoerd en misbruikt door leeftijdgenoten. Zo'n vier procent van alle jongeren die op zijn alcoholpoli terecht komen na ernstig alcoholmisbruik, heeft te maken gehad met seksueel misbruik. Dat misbruik heeft plaatsgevonden tijdens de dronkenschap of was al eerder aan de gang. Lely gaat in op verschillen tussen jongens en meisjes in reactie op alcohol, gerelateerd aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, legt uit hoe

alcohol het zich ontwikkelende brein beïnvloedt op korte en lange termijn en legt het verband uit tussen seks, seksueel misbruik en alcohol.

Nico van der Lely, kinderarts Reinier de Graaf

15.00

Korte middagpauze

15.15

Traumabehandeling en verschillen jongens en meisjes

In de klachten die jongeren krijgen, lichamelijk en geestelijk, verschillen jongens en meisjes. Hoe het geweld doorwerkt bij meisjes is ook anders dan bij jongens. Wat betekent dit onderscheid voor de behandeling van jongeren?

Iva Bicanic, onderzoeker en klinisch psycholoog, hoofd van het Landelijk Psychotraumacentrum voor Kinderen en Jongeren in het WKZ en landelijk coördinator van het Centrum Seksueel Geweld

Sprekersinfo: Dr. Iva Bicanic is klinisch psycholoog en coördinator van het Landelijk Psychotraumacentrum in het UMC Utrecht. Vanaf 1997 werkt zij met kinderen, jongeren en jong-volwassenen die seksueel trauma hebben meegemaakt. Tevens is zij landelijk coördinator van het multidisciplinaire Centrum Seksueel Geweld op 16 locaties in Nederland, opgezet voor acute slachtoffers van een aanranding of verkrachting. In 2014 is zij gepromoveerd op het onderwerp 'psychological and biological correlates of adolescence rape'.

16.15

-Take home message-

16.30

Netwerkborrel